

paa — vil forvolde, at disse Folk ikke kunne afsætte deres Varer paa Markederne, vil jeg ansette for meget uheldigt for dem. Sa, kan man saa sige, de kunne da afsætte dem paa Torvedagene; men det er ikke ganske det Samme, thi der kommer jo Ophøbere paa Markederne, og det er altsaa langt fordelagtigere for dem, der producere Varerne, at møde med dem paa Markederne end paa Torvedagene, hvor der Ingen indfinder sig for at købe. Hvad Prævehandleren angaar, som omhandles i § 9, er jeg ganske enig med den ærede Ministers og Kommissionens Forslag. Jeg tror, at det ikke er heldigt, at de, som fabrikere Løjer, kunne drive denne Slags Handel ligeoverfor Brugerne. Der foranlediges ogsaa derved en Omflakken, som ikke er heldig, og jeg tror derfor, at det vilde være i Alles Interesse, saavel Kjøbstædernes som Landets, om denne Handel kunde afskaffes. — Med Hensyn til Indenrigsministerens Bevillingsmyndighed, som nævnes i § 13, da ser jeg ogsaa heri et lille Tegns paa, at Kjøbstædene dog maatte ere bange for, at de Næringsdrivende paa Landet kunne komme dem for nær. Jeg tror, at denne Frygt for, at de Handelende paa Landet ligesom skulle brede sig formeget paa Besøftning af de Næringsdrivende i Kjøbstæderne, er noget ugrundet. Jeg tror, at Ministeren gjennemgaaende har været meget varfsom med at meddele de her omtalte Bevillinger, men der kan dog træffe saadanne Tilfælde, hvor man maa være enig om, at det kunde være nødvendigt at gjøre en Undtagelse fra den almindelige Regel, og jeg skulde derfor meget ønske, at denne Bevillingsmyndighed ikke blev ophævet. Hvad saaledes Høkerhandelen angaar, er der hist og her Forhold tilstede, som i høj Grad tale for, at den almindelige Regel bør kunne fraviges. Der kan være store folkerige Byer, som ad Veilinen ligge over 1 Mil fra Kjøbstaden, men som ikke i lige Stime have denne Afstand, og som kunne have et berettiget Krav paa at faae en Høkerhandel etableret. Jeg kan tage et Exempel fra en stor folkerig By i min egen Kommune, hvor der gjentagne Gange har været gjort Forsøg paa at faae en Høkerhandel etableret, og det vel at mærke ikke af Hensyn til den, der søgte det, men nærmest af Hensyn til Beboerne, men det er hver Gang strandet, vistnok nærmest paa Grund af Modstand fra den vedkommende Kjøbstads Byraads Side. Men jeg ser ikke rettere end, at, hvor saadanne Forhold ere tilstede, maa der dog ogsaa tages et vist Hensyn til Beboernes Nøds. Jeg vil yderligere tilføie, at i saadanne Tilfælde, hvor der alt er bevilget etableret en saadan Høkerhandel, kan denne falde bort ved den Paagjældendes Fratræden; i saadanne Tilfælde vil jo ingen ny Handel kunne etableres, og da vil jo Savnet blive end føleligere for dem, som miste en Begunstigelse, de tidligere have haft. — Jeg skal med disse Ord slutte, og henstille til

det eventuelle Udvalg at tage disse Punkter, som jeg her kortelig har berørt, under Overveielse.

Teslen: Maatte jeg tillade mig med et Par Ord at svare det ærede Medlem, der nu satte sig. Jeg skal i Øvrigt ikke imødegaa hans Betragtninger, men kun til dem føie nogle saa Bemærkninger. Den første Betragtning, det ærede Medlem gjorde gjældende, angik § 5, hvori det bestemmes, at Ingen, der har opnaaet Fuldmægtighedsalderen, skal kunne drages til Ansvar for de under Haandværks- og Fabrikdrift henhørende Arbejder, som han udfører. Denne Bestemmelse er væsentlig tagen af Hensyn til Fattigvæsenforholdene i Kjøbstæderne, idet det nemlig har vist sig, at unge Mennesker, som havde begyndt at lære et Haandværk, ofte altfor tidlig vare tilbøjelige til at tro, at de vare udlærte, og kunde nedsette sig paa dette Haandværk og forsøge paa at ernære en Familie. Denne Anfælsel har opmuntret til meget tidlige Giftermaal og til Stiftelsen af Familier paa en Tid og under Forhold, under hvilke Familierne ikke kunde ernæres. Da Alderen fra det 18de til det 25de Aar maatte netop er den, der for unge Haandværkere er den uheldigste til at opgive deres Udvikling i vedkommende Haandværk, tror jeg, at det vilde være meget gunstigt for Kjøbstæderne, om man gjennemførte den foreslaaede Bestemmelse, og det, baade for disse unge Mænds egen Skyld og af Hensyn til Fattigvæsenet. At der imidlertid paa Landet kan være Grunde, der gjøre det mindre betænkeligt at opretholde den Bestemmelse, som Næringsloven har, altsaa ikke at binde denne Frihaandsnæring til Mægtighedsalderen, skal jeg ingenlunde modsig; jeg tror, at Forholdet i denne Henseende virkelig kan være saa forskjelligt i Kjøbstaden og paa Landet, at der kunde være Anledning til at tage de Bemærkninger, som det ærede Medlem gjorde, til Følge.

Hvad Husflidsprodukterne angaar, savnede det ærede Medlem Bestemmelser om, at de maa falholdes paa Markederne; men jeg tror, at dette er grundet paa en Misforstaaelse; thi Husflidsprodukter kunne, som bekjendt, falholdes alle Steder paa og udenfor Markeder. Hvis man vilde indføre en Bestemmelse, der gik ud paa, at Husflidsprodukter kunne falholdes paa alle Markeder, vilde man give Anledning til den Misforstaaelse, at disse Produkter ikke var tilladt paa andre Steder end netop paa Markeder; men Meningene er jo den, at Husflidsprodukter frit kunne falholdes overalt paa Markeder og udenfor disse. Man ser jo ogsaa daglig overalt, at alle mulige af de tidnævnte Produkter — derunder ogsaa indbefattet Hør og Hamp, der efter Loven af 1845 betragtes som Husflidsprodukt, selv om det har modtaget Bearbejdelse — sælges baade paa og udenfor Markederne. Den Tilføielse, som det ærede Medlem savnede, behøves altsaa ikke. — Med Hensyn til